

Nieuwsbrief 47^e jaargang – nummer 1 – februari 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord van de voorzitter.....	2
Vacatures.....	3
Secretaris voor het bestuur.....	3
Lid lezingencommissie.....	3
Sociale media.....	3
Lezingencommissie.....	4
Nieuwe voorzitter lezingencommissie.....	4
Aankondiging lezing 'Delftse helden' door Jan van der Mast.....	4
Fotografen.....	5
Nieuwjaarsbijeenkomst Delfia Batavorum.....	5
Webmaster Jenny Omvlee neemt afscheid.....	6
Vrijwillige bijdrage bij activiteiten Delfia.....	7
Lintje voor de voorzitter van Delfia Batavorum.....	7
Een vraag vanuit Erfgoed Delft.....	8
Excursiecommissie.....	9
Excursie verslag DUWO en Vakwerkhuis.....	9
Aankondiging excursie naar Deltares.....	15
Excursieplannen dit jaar.....	15
Commissie Behoud Stadsschoon.....	15
Terrassen- en terrasbotenbeleid.....	15
'Ruimte in de Binnenstad'.....	16
Rode Loper.....	17
Herstel van het Schiekanaal als historisch-landschappelijke lijn.....	17
Commissie Achter de Gevels Van Delft.....	18
Verhalen in onderzoek.....	18
Heilige Geestkerkhof 4-5: Café De Oude Jan, eertijds herberg 't Helmpge.....	19
Recente gesproken verhalen.....	19
Expertise Platform Water.....	20
Het Paviljoen van Delftsche Nijverheid.....	20

Voorwoord van de voorzitter

Het jaar 2024 is alweer een aantal weken onderweg, maar toch was de Nieuwjaarsbijeenkomst van onze vereniging met tal van in commissies actieve leden, een mooie en inspirerende gelegenheid om met elkaar de plannen door te nemen voor het nieuwe jaar.

Evelien Masselink van Erfgoed Zuid-Holland gaf bij die gelegenheid een inspirerende lezing over een vorm van 'out of the box'-denken, waar menigeen binnen de wereld van het erfgoed een voorbeeld aan kan nemen (zie verslag verder in deze nieuwsbrief). Je buiten de gebaande paden begeven is een

belangrijk hulpmiddel dat het bestuur van Delfia Batavorum de vereniging en haar leden graag aanbeveelt. Het bestuur is op zoek naar andere wegen dan voorheen en heeft daarvoor ook in 2023 de steun gekregen van alle geledingen binnen de vereniging. Commissies zijn aan de slag gegaan met nieuwe ambities, die de vereniging willen verbreden en de activiteiten willen verdiepen. Op de nieuwjaarsbijeenkomst mocht ik daarvan tal van voorbeelden noemen. Al die ontwikkelingen zijn uiteraard geen reden om tevreden achterover te leunen. Ze verplichten ons in 2024 door te pakken. Met het denken over een opvolger van de Canon van Delft bijvoorbeeld. Het boek is in de Nederlandse versie bijna 'uitverkocht' en de vraag dringt zich dus op wat nu te doen. Binnen de vereniging zijn al tal van ideeën geuit, maar meer voorstellen zijn nog steeds welkom. Denk mee en laat het ons weten!

Ondertussen staat de vereniging, uiteraard zou ik willen zeggen, niet stil. Deze nieuwsbrief is daar een bewijs van.

Veel leesplezier!

Harry ter Braak

Vacatures

Delfia Batavorum is permanent op zoek naar leden (of mensen die overwegen lid te worden), die ook actief willen worden in de vereniging. We hebben momenteel diverse vacatures, waaronder:

Secretaris voor het bestuur

Na het vertrek van Ben Drentje is het bestuur niet meer volledig. Delfia Batavorum zoekt dus iemand die de taken van Ben als secretaris over wil nemen. De secretaris speelt binnen het bestuur een centrale rol. De secretaris is volledig lid van het bestuur en praat en beslist dus ook mee over het te voeren beleid. Meer specifiek is de secretaris binnen het bestuur verantwoordelijk voor de voorbereiding en verslaglegging van bestuursvergaderingen, en het verzorgen van de verenigingscorrespondentie en de ledenadministratie.

Meer informatie kan worden ingewonnen bij de voorzitter van Delfia Batavorum, Harry ter Braak. Hij is bereikbaar op mailadres voorzitter@delfia-batavorum.nl. Eventuele belangstelling van de functie kan ook bij de voorzitter kenbaar gemaakt worden.

Lid lezingencommissie

Door een verandering in de werkwijze is er een open gevallen plek in de lezingencommissie. De commissie is verantwoordelijk voor het organiseren van de lezingen, waarvan er jaarlijks een behoorlijk aantal in de planning staan. Onder organiseren wordt in dit geval verstaan het leveren van een bijdrage bij het zoeken naar onderwerpen, het benaderen van mogelijke sprekers, het vinden van een locatie en de organisatie van de gebeurtenis zelf.

Inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij de net aangetreden nieuwe voorzitter van de lezingencommissie, Eric Kruidhof. Hij is bereikbaar op het mailadres lezingen@delfia-batavorum.nl.

Naast deze twee functies is Delfia Batavorum blij met elk lid dat aangeeft bij de diverse activiteiten hand- en spandiensten te willen verrichten. Dat kan van alles zijn, te veel om op te noemen. Inlichtingen en opgave bij secretaris@delfia-batavorum.nl

Sociale media

Delfia Batavorum is al langer te vinden op [X \(het voormalige Twitter\)](#) en [Facebook](#). Daar is nu LinkedIn bijgekomen. Delfia Batavorum is te bereiken via www.linkedin.com/company/delfia-batavorum.

Lezingencommissie

Nieuwe voorzitter lezingencommissie

Eric Kruidhof

Sinds kort heeft de lezingencommissie een nieuwe voorzitter. Eric Kruidhof volgt Ank Mokveld op als voorzitter van de lezingencommissie.

Eric is sinds zijn studie architectuur woonachtig in Delft. Hij is getrouwd en (groot)vader van twee kinderen en drie kleinkinderen. Tot aan zijn pensionering werkte hij bij een groot internationaal adviesbureau. En nu als ad interim projectleider bij een woningcorporatie. Eric is sinds 2023 lid van Delfia Batavorum en lid van de lezingencommissie. Hij heeft grote belangstelling voor historie, houdt van reizen en besteedt veel tijd aan zijn huis en tuin.

Ank gaat zich meer richten op haar bestuurstaken als Bestuurslid Publieksactiviteiten.

Aankondiging lezing 'Delftse helden' door Jan van der Mast.

Jan van der Mast

- Datum: 20 februari
- Aanvang: 20.00 uur (zaal open vanaf 19:40 uur)
- Locatie: Vierhovenkerk, Obrechtstraat 50, 2625 KN Delft
- Toegang: Leden gratis; niet-leden € 5 (pinnen is mogelijk)
- [Aanmelden voor de lezing](#)

Op 20 februari 2024 zal Jan van der Mast een lezing houden over zijn nieuwe boek 'Delftse Helden'. Dit boek gaat over mannen en vrouwen die rond 1900 een belangrijke rol speelden in het dagelijks leven van de stad Delft. Deze 32 portretten houden allemaal verband met Jacques en Agneta van Marken die de grondleggers waren van de Gist- en Spiritusfabriek in Delft. Jan van der Mast heeft al eerder verscheidene publicaties geschreven over dit ondernemersechtpaar. Er worden verhalen verteld over professoren van de toen nog Polytechnische school, maar ook over de huisarts van Van Marken, de apotheker en instrumentenmaker Petrus Jacobus Kipp, de componist en muzikleraar van Agneta en andere mensen die in Delft woonden. Al deze 32 Delftse helden rusten op de begraafplaats Jaffa. Leden van Delfia Batavorum krijgen een speciale aanbieding: voor een scheurkalender samen met het boek 'Delftse helden' betalen zij slechts €20,-.

Foto: Djsgmnd, 2019. Wikimedia.

Fotografen

De geheel vernieuwde website van Delfia Batavorum gaat op korte termijn in de lucht. Aarzel niet daar eens een kijkje te nemen (op <https://delfiabatavorum.nl>. Inderdaad, zónder streepje) . Ted van Geest, de architect van de website en onze nieuwe webmaster, heeft er iets moois van gemaakt.

Tegelijk met de website zijn drie fotografen, één professional en twee fotografie-liefhebbers, begonnen met het maken van foto's van Delft, Delftenaren, het Delfts erfgoed en het hedendaagse Delft. Doel is om uiteindelijk een eigen beeldbank te hebben, waarmee het verhaal van Delft en de Delftenaren kan worden ondersteund of met beeld kan worden verteld.

Thijs Tuurenhout was fotograaf bij de ANWB en fotografeerde voor de diverse publicaties van die organisatie. Velen binnen Delfia zullen Thijs kennen. Hij fotografeert immers regelmatig voor bijvoorbeeld Delf.

Jan Tromp is al lid van de redactiecommissie van Delfia Batavorum en is in die hoedanigheid medeverantwoordelijk voor de samenstelling van de nieuwsbrief, de inhoud van de website en andere communicatie-uitingen van de vereniging. Jan wil daarnaast ook zijn fotografie-hobby voor de vereniging inzetten.

Alfred Holsteijn is gepensioneerd en werkt als vrijwilliger bij het Stadsarchief van Delft. Ook voor dat archief is hij bezig met zijn hobby: het fotograferen van erfgoed. Dat wil Alfred uitbreiden tot werk voor Delfia Batavorum.

Nieuwjaarsbijeenkomst Delfia Batavorum

Het jaar was al een maand onderweg toen het bestuur van Delfia Batavorum een nieuwjaarsbijeenkomst organiseerde voor de binnen de vereniging actieve leden. Rond veertig mensen kwamen naar De Delf op de Oude Delft om te horen over de plannen van het bestuur voor 2024, te luisteren naar een lezing van Evelien Masselink en het glas te heffen op een interessant jaar met veel mooie lezingen, excursies en publicaties van Delfia Batavorum.

Evelien Masselink, bij Erfgoed Zuid Holland onder meer senior adviseur erfgoed en publiek, vertelde over haar betrokkenheid bij een uitzonderlijk project: de uitgebreide collectie van streekmuseum Jan Anderson in Vlaardingen wordt binnenkort dertig jaar lang onder een soort stolp geplaatst. Gedurende deze tijd gaat het museum dicht en wordt de collectie zorgvuldig bewaard. Om daarna het aan dan verantwoordelijken over te laten wat er dan moet gebeuren.

Het project, genaamd 'Doornroosje: ordelijk vergeten', is een vorm van buiten de gebaande paden denken die de toehoorders verraste en veel enthousiasme teweeg bracht. Daar waar voor musea en ook voor historische verenigingen het bewaren houden en levend houden van herinneringen van groot belang is, wordt bij dit project 'tijdelijk vergeten' centraal gesteld.

Webmaster Jenny Omvlee neemt afscheid

Jenny Omvlee, jarenlang steun en toeverlaat voor de vereniging Delfia Batavorum en opeenvolgende besturen bij alle communicatie-uitingen van de vereniging, legde op de nieuwjaarsbijeenkomst op 1 februari haar taken neer.

Jenny onderhield de website van de vereniging, maakte de eindredactie van de nieuwsbrief, verzorgde de regelmatige mails van de vereniging aan de leden en wat al niet meer. Ze was de spil in de communicatie en deed dat nauwgezet: streng maar rechtvaardig.

Voorzitter Harry ter Braak roemde Jenny op de nieuwjaarsbijeenkomst om haar hoge, niet aflatende inzet en verraste haar met een, gezien haar vele activiteiten bescheiden cadeau en met bloemen.

Jenny was en blijft actief binnen de commissie Achter de Gevels van de vereniging en verzorgt ook de website van die commissie. Het bestuur van Delfia Batavorum is haar veel dank verschuldigd.

Vrijwillige bijdrage bij activiteiten Delfia

Ook Delfia Batavorum heeft steeds meer moeite de begroting van de vereniging sluitend te houden. Desondanks heeft het bestuur gemeend de contributie vooralsnog niet te verhogen. De betaalbaarheid van het lidmaatschap, ook bij een laag inkomen, was daarbij een doorslaggevende overweging.

Desondanks wil het bestuur proberen de inkomsten (zeer bescheiden) te verhogen. Bij activiteiten van de vereniging zullen leden, die door betaling van hun jaarcontributie bij activiteiten gratis toegang hebben, in de gelegenheid worden gesteld een eigen bijdrage te betalen. Het bestuur wil afwachten of deze maatregel enig soelaas zal bieden en zal in de toekomst opnieuw kijken naar de hoogte van de contributie.

Lintje voor de voorzitter van Delfia Batavorum

Onze voorzitter, Harry ter Braak, werd eind november op een symposium ter gelegenheid van zijn afscheid van organisatieadviesbureau Wagenaar Hoes verrast met een koninklijke onderscheiding. Het lintje werd hem opgespeld door de Delftse wethouder en locoburgemeester Frank van Vliet.

Harry ter Braak werd bij die gelegenheid geroemd voor zijn inzet voor de publieke zaak. De voormalige secretaris van de gemeente (slechts één van zijn vele functies) blijft ook na het pensioen zich daarvoor inzetten. Niet alleen als voorzitter van Delfia Batavorum, maar ook bijvoorbeeld als voorzitter van de Adviesraad Sociaal Domein van de gemeente Delft en als voorzitter van de Raad van Toezicht van theater De Veste.

Een vraag vanuit Erfgoed Delft

De heer Peter van Cappellen, adviseur van Erfgoed Delft heeft een vraag en is benieuwd of iemand binnen Delfia Batavorum een (begin van een) antwoord weet.

De vraag is:

"Ik ben op zoek naar iemand die meer weet, of zou kunnen achterhalen, over de geschiedenis van de Delftse Librije. Achter de Nieuwe Kerk bevindt zich een 15e - eeuwse aanbouw, overwelfde ruimte, met op de begane grond de Sacristie en daarboven op de 1e verdieping de Librije. De ruimten zijn altijd zo blijven heten, maar hebben sinds mensenheugenis niet meer deze functie. In de vorige eeuw was in de Librije het archief van de Hervormde Gemeente gevestigd, totdat dit werd overgedragen aan het Stadsarchief. Welke functies de ruimte vóór die tijd heeft gehad, hoe lang de Librije daar gevestigd was en of dit ook heeft gefunctioneerd als (semi-)openbare bibliotheek, is allemaal onbekend. Ook bij de kerk zelf is dit niet bekend. Zoals Gerrit Verhoeven zegt: de Librije is een blinde vlek in de stadsgeschiedenis.

In de ruimte herken je door de oogharen heen een situatie zoals die in Zutphen nog steeds bestaat, met leestafels en boeken aan kettingen. Aangezien de ruimte oorspronkelijk ook een eigen toegang vanaf buiten had, is het goed voorstelbaar dat de situatie in Delft ook ooit zo of vergelijkbaar was. Er lijkt alleen niets over vastgelegd te zijn. Wel zijn er in Delft nog de nodige theologische werken van Delftse oorsprong uit die tijd aanwezig, die de stadsbrand blijkbaar hebben overleefd. Deze komen mogelijk uit de kloosters, maar zouden gedeeltelijk ook onder de stenen gewelven van de Librije de brand overleefd kunnen hebben.

Mede in verband met een komende renovatie van de sacristie en de librije zijn we benieuwd of er bij Delfia wellicht mensen zijn die iets over de geschiedenis van deze plek hebben meegekregen. Dan zou ik graag met hen in contact komen."

Mocht u meer over de Librije weten of kunt u Peter van Cappellen in contact brengen met iemand die er meer over weet dan zal hij erkentelijk zijn als u hem dit laat weten. Peter van Cappellen is bereikbaar op mailadres pvcappellen@delft.nl.

Excursiecommissie

Excursie verslag DUWO en Vakwerkhuis

Donderdag 23 november bracht Delfia Batavorum een bezoek aan twee van de vier complexen die door de Rijksbouwmeester Jacobus van Lokhorst (1844-1906) in Delft gebouwd zijn. De excursie was snel volgeboekt. Met 29 personen werd eerst het huidige DUWO-kantoorgebouw aan de Kanaalweg/Prof. Schermerhornstraat bezocht, met een hartelijke ontvangst door Elise van der Tang van DUWO. Dit gebouw is in 1903 gebouwd voor de afdeling Physica en Electrotechniek van de huidige TU.

Voorzijde aan de Kanaalweg

In de loop der jaren heeft dit gebouw verschillende bestemmingen gehad. Zo was ook de Faculteit Wiskunde en Maatschappijwetenschappen van de TH/TU jarenlang hier gehuisvest.

Een van de vele toepassingen van glas-in-lood

Van Lokhorst had een voorliefde voor de neorenaissance en neogotiek. Dat is direct zichtbaar in de twee bijzondere trappenhuisen in het pand. Deze zijn rijkelijk gedecoreerd met mooie ornamenten en glas-in-loodramen. Door de gebruikte spitsbogen in de draaiingen van de trap krijg je wondermooie doorkijkjes.

Een van de trappenhuizen (foto: Jan Tromp)

Bovenin het gebouw bevinden zich twee collegezalen, waarvan er een nagenoeg in de originele staat is. Door de grote spitsboogvensters met glas-in-lood en de prachtige ruimtelijke kap met geklinknagelde ijzeren liggers krijg je een ruimte met veel daglicht en een haast kerkelijke allure.

Een zorgvuldig gerestaureerde collegezaal (foto: Jan Tromp)

Aan de buitenkant van het gebouw zijn deze ruimtes ook als zodanig te herkennen. Even in de oude collegebanken zitten, dat deed wel weer aan vroeger denken. Daarna werd het naastgelegen Vakwerkhuis bezocht, oorspronkelijk het ketelhuis van de TH Delft. Hier werd elektriciteit opgewekt voor de hele TH-wijk met behulp van kolen en een stoommachine. We kregen daar een rondleiding door medewerkers van Vakwerk Architecten. Dit gebouw was van oorsprong een kaal gebruiksgebouw met klinkers als vloer; het dak lekte, kozijnen waren verrot, kortom: er moest veel aan gebeuren. Als startup won Vakwerk Architecten in 2018 de hiervoor uitgeschreven prijsvraag. In het gebouw bevindt zich nu een café, vergaderruimtes, het kantoor van Vakwerk Architecten en te huren werkplekken.

Een werkruimte op de verdieping van het Vakwerkhuis

Gedurende de rondleiding werd uit de doeken gedaan welke van de vele problemen opgelost moesten worden voordat dit monument hergebruikt kon worden, met behoud van sfeer en historie. Ook moesten ingrijpende aanpassingen worden verricht vanwege de duurzaamheid. Een mooie beschrijving vind je hier:

<https://www.herbestemming.nl/projecten/vakwerkhuis-delft>. Centraal punt in het Vakwerkhuis is een grote ruimte vol planten, waar nog de oude structuur zichtbaar is, zoals de stalen spanten en de onbehandelde muren. Nieuwe elementen zijn duidelijk herkenbaar door ander materiaal- en kleurgebruik.

Grote werkruimte in het Vakwerkhuis

Ik denk dat we hier (vroeger!) allemaal wel hadden willen werken. Er zijn vanuit de verschillende niveaus allerlei leuke doorzichtjes ingebouwd en als je naar buiten kijkt zie je de fietsers op de Sebastiaansbrug voorbij schieten. De excursie werd afgesloten met een hapje en een drankje. De Woonkamer, een van de ruimtes die gereserveerd kan worden. Al met al een geslaagde excursie en als je daar wat gaat eten of drinken, kijk dan even om de hoek naar de centrale ruimte, hoe mooi die is.

Aankondiging excursie naar Deltares

Goed nieuws voor iedereen die vorig jaar niet mee kon met de excursie naar Deltares: we gaan dit jaar weer! We hebben de directie van Deltares wederom bereid gevonden een excursie voor ons te organiseren en wel op woensdag 13 maart. Aan deze excursie kunnen maximaal 35 personen deelnemen, waarbij personen op de reservelijst voorrang hebben.

[Lees alle informatie over de excursie naar Deltares op de website.](#)

Excursieplannen dit jaar

Voor dit jaar staat verder opnieuw een [bezoek aan het Nationaal Monument Oranjehotel](#) op het programma en wel op zaterdag 2 maart. Op 15 juni (de Midden-Delflanddag) gaan we fietsen in samenwerking met de Midden-Delfland Vereniging. Ook is het plan om dit jaar een bezoek te brengen aan het Landgoed Ockenburg bij Kijkduin, weer te wandelen met Wilbert van Bijlert in Rijswijk-Pasgeld en zullen we – in verband met de grote belangstelling vorig jaar – [weer te gast zijn bij Deltares](#).

Commissie Behoud Stadsschoon

Terrassen- en terrasbotenbeleid

Eind vorig jaar startte de gemeente met de lang beloofde herziening van het terrassen- en terrasbotenbeleid: het terugdraaien van versoepelingen uit de coronatijd en gegroeide uitwassen, en om nieuwe uitgangspunten vast te stellen. Begin november werden de conceptbeleidsnota's Terrassen Delft 2024 en Terrasboten 2024 openbaar gemaakt, met hierin een nieuwe terraszonekaart en een nadere uitwerking van de diverse grachtenvakken in de binnenstad met plaats voor maximaal 18 boten in totaal. Daarna volgden diverse bijeenkomsten waar deze nieuwe voorstellen besproken en becommentarieerd konden worden.

In de eerste van twee omvangrijke bijeenkomsten verzamelde de gemeente meningen, wensen en kritiek van alle belanghebbenden. Het Expertise Platform Water concentreerde zich op het terrasbotenbeleid, CBS op het onderdeel terrassen. Op de tweede bijeenkomst maakte de gemeente bekend wat men met het nieuwe beleid van plan was.

Voor CBS was vooral belangrijk dat het openbare karakter en het kunnen beleven van de openbare ruimte een essentieel uitgangspunt van het nieuwe beleid wordt. Immers: terrassen zijn (ook volgens B&W) deel van de openbare ruimte en die ruimte is van ons allemaal. Duidelijke en beter handhaafbare regels voor locatie, inrichting en afmetingen van terrasmeubilair, e.d. zijn dus inderdaad hard nodig.

CBS diende in samenwerking met de bewonersverenigingen in de binnenstad een kritische zienswijze in. Ook is gezamenlijk gepleit voor één terraszonekaart waarop iedereen kan zien waar terrassen mogelijk zijn met een actueel overzicht van verleende vergunningen.

Bij een presentatie van het beleid op 16 november in een van de betrokken Raadscommissies bleek dat in ondernemerskringen zodanig veel bezwaren leefden dat de Burgemeester als portefeuillehouder besloot het overleg met alle partijen voort te zetten. Zo volgden in januari diverse bijeenkomsten met bewoners, horecaondernemers, CBS en het Expertiseplatform Water. Het gaat daarbij voor CBS vooral om de zaken die de beleving van de openbare ruimte ten goede komen.

Dit overleg is nog niet afgerond, maar het is duidelijk dat onze uitgangspunten ook door de gemeente van essentieel belang worden geacht. CBS is daar blij mee. De definitieve uitwerking van het nieuwe beleid wordt dan ook door alle betrokkenen met spanning tegemoet gezien.

'Ruimte in de Binnenstad'

Allereerst een korte terugblik: in juli 2020 stelde de gemeenteraad het Mobiliteitsplan 2040 vast. Sindsdien wordt stapsgewijs gewerkt aan de uitbreiding van het autoluwplus gebied voor de hele binnenstad, om te beginnen met het zuidwestelijk deel van de binnenstad.

CBS vroeg vanaf het begin om een evaluatie van het huidige autoluwplus gebied én een integrale visie voor de buitenruimte van de binnenstad om te voorkomen dat de verschillende deelprojecten de eenheid in het Beschermd Stadsgezicht gaan verstoren. En daarnaast om deze integrale visie eerst met alle belanghebbenden te bespreken.

Helaas is geen van beide in het afgelopen jaar gebeurd. Ontwerpbureau MTD kreeg de opdracht voorstudies te maken voor de beoogde kwaliteitsverbetering door herinrichting van de binnenstad en daarbij ook ideeën en wensen te betrekken, zoals die in juni 2023 zijn opgedaan. Resultaten worden begin 2024 verwacht en zullen met alle belanghebbenden worden besproken.

Hopelijk is er dan eindelijk ook een visie voor de toekomstige verkeerscirculatie in de binnenstad. De gemeente liet wel een studie doen naar het probleem van het fietsparkeren. Fietsen zullen tijdelijk in de buitenruimte gestald blijven; inpandige stallingen zijn pas veel later te verwachten.

Foto: Astrid Keers.

De vraag van met name bewoners waar auto's geparkeerd moeten worden, heeft inmiddels al geleid tot heftige discussies over de afstanden tot de daarvoor aangewezen parkeergarages.

Rode Loper

In 2022 werd de eerste fase van de Rode Loper op de Oude Langedijk en het aansluitende deel van de Wijnhaven tot de Peperstraat gerealiseerd. Vanwege de vele kritische reacties uit de stad besloot de gemeente eind 2022 het ontwerp van het vervolg uit te stellen. Wel werden langs het water bomen geplant en groenvakken aangelegd. De strook daartussen werd al snel één grote fietsenstalling. Begin 2023 werd in een Verkeersveiligheidsonderzoek door een extern bureau onder andere geconcludeerd dat voor de (her)inrichting van het gehele project gekozen moet worden tussen inrichting als voetgangersgebied, als zogenaamde 'gedeelde ruimte' óf een indeling waarbij voetgangers en fietsers duidelijk gescheiden worden. De vraag of voetgangers zich veilig voelden werd helaas niet gesteld en dus ook niet beantwoord.

Inmiddels vragen vele burgers en belangengroepen om een (her)inrichting die de voetgangersveiligheid werkelijk ten goede komt voor de gehele Rode Loper, dus inclusief Peperstraat en Binnenwatersloot. In januari 2024 zal de Gemeenteraad zich hier verder over buigen. CBS liet en laat zich in dit debat niet onbetuigd. Zolang het faciliteren van de hoofdfietsroute oost-west dwars door de binnenstad gehandhaafd blijft, pleiten wij - alles afwegend - voor een gescheiden inrichting.

Herstel van het Schiekanaal als historisch-landschappelijke lijn

Naar aanleiding van de ontwikkelingen in de zuidwesthoek van Delft, van Hooikade tot aan Avalex en het Abtswoudse bos, verdiepte CBS zich in de openbare ruimte van de Schie, de historische verbinding tussen (binnen)stad en het zuidelijk buitengebied. Er spelen daar diverse planontwikkelingen zoals Schieoevers/Kabeldistrict, GGG-locatie en Panjo (woningbouw hoek Abtswoudseweg - Zuideinde), maar een samenhangende visie over de openbare ruimte en dan met name voor de oevers van de Schie ontbreekt. Bovendien zijn er argumenten te over om de oevers van Hooikade, Zuidwal en zuidelijke Schie een minder stenig karakter te geven onder meer vanwege toenemende recreatie aan de Schie-oevers en een ontbrekende groenstructuur in dit deel van de stad.

CBS heeft een voorstel ontwikkeld voor dit deel van het Schiekanaal waarmee we deze historisch-landschappelijke lijn, karakteristiek voor Delft, weer willen versterken en zichtbaar maken. Oud-CBS lid Roelf Steenhuis was en blijft hierbij nauw betrokken.

Uiteindelijk doel is om de lijn van bomen en groen langs het kanaal vanaf de Oostsingel en de Kanaalweg weer te herstellen tot aan de Hooikade en verder tot aan het Abtswoudse bos. Daarmee ontstaat niet alleen een recreatieve en ecologische

verbinding, maar wordt ook een verbinding gemaakt tussen de nieuwbouw van het Kabeldistrict en de historische binnenstad.

Dit idee is onder andere door de wethouder al positief ontvangen. De nodige vervolgstappen die moeten leiden tot uitvoering, wil CBS met zoveel mogelijk partijen in de stad bespreken en uitwerken.

Foto: Ineke Joustra.

Commissie Achter de Gevels Van Delft

Verhalen in onderzoek

Afgelopen jaar hebben 6 cursisten, vanaf 16 oktober t/m 4 december 2023, aan de cursus huizenonderzoek in het Archief deelgenomen. Zij zijn nu betrokken bij de werkgroep Achter de Gevels, die de eerste maandag van de maand in het Archief bijeenkomt.

In totaal zijn er ongeveer 45 deelnemers betrokken bij de werkgroep Achter de Gevels, waarvan 20 deelnemers momenteel actief onderzoek doen om een huis gereed te maken voor de website.

Er is net weer een nieuw verhaal te lezen op de site:

<https://www.achterdegevelsvandelft.nl/>

Heilige Geestkerkhof 4-5: Café De Oude Jan, eertijds herberg 't Helmpge

Loes Konincks dook in het verleden van het café van haar grootouders en ontdekte dat daar in 1611 ook al bier werd geschonken, maar niet aan een dronkelap die 's nachts de hele buurt wakker schreeuwde. Verder kwam ze daarbij een 'zwaardveger' tegen, schippersknechts en een knopenmaker met een winkel vol kamelenhaar.

Inmiddels is de geschiedenis van 227 huizen op de site te vinden.

Ook wordt steeds een verhaal aangeleverd voor het blad Delf. In het komende nummer wordt aandacht besteed aan Verwersdijk 1. Een pand met een bijzondere geschiedenis, dat nu leeg staat.

Recente gesproken verhalen

Sinds de vorige nieuwsbrief zijn er weer verschillende gesproken verhalen te beluisteren, over huizen die al op de site staan, zoals over Markt 74-76 en over Markt 57. Je kunt ze [op de site van Achter de Gevels terugluisteren](#).

De radioverhalen bij Omroep Delft gaan in 2024 van de dinsdagmorgen naar de vrijdagmorgen.

De uitzendingen zijn te horen op Stadsradio Delft om circa 11.20 uur. De herhaling is op dezelfde dag vanaf 18.20 te beluisteren op <https://www.omroepdelft.nl/radio>.

Expertise Platform Water

Het Paviljoen van Delftsche Nijverheid

Jacques van Marken is vooral bekend als sociaal ondernemer en als oprichter van de Gist- en Spiritusfabriek. Minder bekend is dat Van Marken een innoverend ondernemer was. Zo wilde hij de gist op wetenschappelijke basis verbeteren. Daarvoor nam hij in 1885 Martinus Beijerinck in dienst, die een belangrijke bijdrage geleverd heeft aan het veredelde bakkersgist waarmee Van Marken grote successen behaalde. Beijerinck werd daarna hoogleraar aan de Polytechnische Hogeschool, de latere TU Delft, waar hij de virussen ontdekte. Zijn leerling Van Iterson is de oprichter van de Hortus Botanicus in Delft.

Van Marken bedacht ook een nieuwe manier om zijn producten te promoten, onder de verzamelnaam 'De Delftsche Nijverheid'. In 1900 werd een demontabel paviljoen gebouwd van 7 bij 10 meter, waarvan de buitengevel bestond uit negenendertig langwerpige canvasdoeken, die in art-nouveaustijl beschilderd waren.

Dit paviljoen werd tot 1913 ieder jaar op landbouwtentoonstellingen door het hele land gebruikt. Daarna werd het verkocht en verdween het spoorloos. Veel later is gebleken dat het paviljoen in Sion is opgebouwd als schuur, waarbij de canvasdoeken bedekt waren met rietmatten.

In 2018 zoekt de eigenaar van de schuur contact met Jan van der Mast, naar aanleiding van zijn boek 'Agneta'. Dan gaat het balletje rollen: het echtpaar Aad en Toni van der Meer schenkt de panelen aan de Stichting Museum van Marken. De panelen worden geconserveerd en enkele gerestaureerd. Er wordt een nieuw circulair paviljoen 'Het Groene Lab' gerealiseerd in de Hortus Botanicus, geïnspireerd op het historische paviljoen van de Delftsche Nijverheid. Hieraan is bijgedragen vanuit het project 'Oude en nieuwe trekvaartroutes op de Schie', waarin het Expertise Platform Water samenwerkt met de Stichting Museum van Marken en de Hortus Botanicus. Dit nieuwe paviljoen werd ook mogelijk gemaakt door de Stichting Gebiedsfonds Delft Technology Park, het Mondriaancollege en Bouwmensen West. Hier zullen onder andere een aantal reproducties van de panelen van het oude Paviljoen te zien zijn.

Op 19 december jl. werd het door Jan van der Mast geschreven boek 'Paviljoen van Delftsche Nijverheid' gepresenteerd. Het eerste exemplaar werd uitgereikt aan Aad en Toni van der Meer. Eveline Oranje van de Hortus Botanicus en projectleider 'Oude en nieuwe trekvaartroutes op de Schie' reikte het boek vervolgens ook uit aan Anne-Marie van Brecht, adviseur Cultureel Erfgoed van de Provincie Zuid-Holland, de partij die de publicatie van het boek voor een groot deel mogelijk heeft gemaakt.

*V.l.n.r. Eveline Oranje, Anne-Marie van Brecht en Lucas van Wees
(voorzitter van de Stichting Museum Van Marken). Foto H. Welle Donker.*